

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยแบบกึ่งทดลอง
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยแบบกึ่งทดลอง

ผู้วิจัยออกแบบวิจัยในลักษณะที่เรียกว่าการวิจัยกึ่งทดลอง โดยพิจารณาสาระสำคัญของรูปแบบการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนและเทคนิคการวิจัยกึ่งทดลอง

ขั้นตอนการวิจัย	เทคนิคการวิจัย
1. วัตถุประสงค์การวิจัย	เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างตัวแปรโดยใช้วิธีเชิงปริมาณ
2. ลักษณะของคำถามวิจัย	ผลจากตัวแปรจัดกระทำที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร
3. ตัวอย่างหัวข้อวิจัย	ผลของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
4. กรอบความคิดของการวิจัย	ภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม
5. สมมติฐานการวิจัย	ควรมีและตั้งแบบมีทิศทาง โดยมีทฤษฎีรองรับ
6. การใช้ตัวอย่าง	การสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
7. เครื่องมือวิจัย	แบบวัดเชิงปริมาณ
8. การตรวจสอบคุณภาพการวิจัย	ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency)
9. การเก็บรวบรวมข้อมูล	เก็บข้อมูลก่อนระหว่าง และหลังการทดลองในพื้นที่ที่ทำวิจัย
10. การวิเคราะห์ข้อมูล	สถิติเชิงอนุมานประเภทการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน เช่น ANCOVA เป็นต้น

การวิจัยเชิงทดลองเป็นการวิจัยประเภทที่อาศัยข้อมูลที่ได้จากการทดลอง ในทำนองเดียวกับการทดลองทางวิทยาศาสตร์ในห้องปฏิบัติการเพียงแต่ห้องปฏิบัติการทางสังคมศาสตร์นั้นอาจมีความหมายเพียงแค่นามธรรม กล่าวคือ ไม่ต้องเป็นห้องในอาคารจริงๆ ก็ได้ เช่น งานวิจัยในทางจิตวิทยาที่อาจทดลองหลาย ๆ กรณีเพื่อศึกษาถึงปฏิกิริยาตอบโต้ต่อสิ่งเร้า (Stimulus) บางอย่าง การทดลองเช่นนี้อาจเป็นการทดลองกับกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษาเพียงกลุ่มเดียวโดยอาจศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนการทดลองกับหลังจากที่ได้มีการทดลองแล้วเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงก็ได้หรืออาจดูผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากทดลองแล้วเท่านั้นก็ได้ การวิจัยโดยการทดลองสำหรับสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์แล้วนับเป็นการวิจัยที่มีกระบวนการยุ่งยากซับซ้อนค่อนข้างมาก เพราะเหตุที่พฤติกรรมของมนุษย์อาจถูกกำหนดหรือถูกกระทบโดยปัจจัยแวดล้อมหลายประการ

ดังนั้น การทดลองในทางสังคมศาสตร์จึงต้องพยายามหาวิธีการที่จะควบคุมอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านั้นให้หมดไปให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจได้ว่าผลการวิจัยจากการทดลองนั้นน่าเชื่อถือได้จริงๆ การวิจัยเชิงทดลองจึงมีระเบียบวิธีของตนเองเป็นการเฉพาะ กล่าวคือ มีการกำหนดแผนแบบการทดลอง (Experimental Design) ที่รอบคอบรัดกุมค่อนข้างมาก เป็นเฉพาะ (เทียนฉาย กิระนันท์ และจรัญ จันทักขณา, 2537 : 51-52)

การวิจัยเชิงทดลองพัฒนามาจากการวิจัยเชิงทดลองที่แท้จริงซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวอย่างของการวิจัยแบบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติโดยตรงเนื่องจากการวิจัยเชิงทดลองมีการควบคุมตัวแปรเป็นบางส่วน คือ การสุ่มไม่สามารถประเมินการได้อย่างสมบูรณ์ โดยการวิจัยเชิงทดลองทางสังคมเป็นการวิจัยเชิงพฤติกรรมศาสตร์โดยมีตัวอย่างเช่น ปัญหาการสูบบุหรี่ การเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เป็นต้น (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2554 : 65)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยพิจารณาหัวข้อเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงทดลองในเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาในแง่ของปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นในการนำเสนอวิธีการวิจัยจะแบ่งหัวข้อหลัก ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เอกสารชั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ เอกสารการประชุม บันทึกการประชุม เอกสารทางราชการ หนังสือพิมพ์ และแหล่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ คือ บทความทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาประกอบในการสร้างแนวการสัมภาษณ์ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่างๆ คือ การสัมภาษณ์เจาะลึก (In - depth Interview) เป็นการใช้แนวสัมภาษณ์เจาะลึก (ตามภาคผนวก) โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key - informants) ดังนี้

ตารางที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

สถานภาพในการดำรงตำแหน่ง	จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
1. นายกองค้การบริหารส่วนตำบล	2
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	2
3. ผู้อำนวยการกองคลัง	2
4. หัวหน้างานพัฒนาและจัดเก็บรายได้	2
5. นายช่างโยธาหรือนายช่างสำรวจ	2

3. การสังเกตการณ์ เป็นรูปแบบการเก็บข้อมูลเสริมวิธีการอื่น ๆ โดยใช้กระบวนการสังเกต คือ วิธีการสังเกตแบบกึ่งมีส่วนร่วม เนื่องจากผู้ศึกษาได้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีส่วนร่วมในการจัดเก็บรายได้ และผู้ศึกษาเป็นคนในพื้นที่ โดยอาศัยการสังเกตสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมทางสังคมของเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้รับบริการเสียภาษี การติดต่อสัมพันธ์ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกล่งจังหวัดระยอง

4. การตรวจสอบข้อมูล ในลักษณะการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในที่นี้จะตรวจสอบข้อมูลโดยอาศัยเทคนิคต่าง ๆ คือ

4.1 การตรวจสอบโดยอาศัยแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน เช่น เอกสาร บทความทางวิชาการ แนวการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อตรวจสอบซึ่งกันและกัน

4.2 การตรวจสอบการสัมภาษณ์ โดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลหลักที่มีจุดยืนต่างกัน เพื่อตรวจสอบซึ่งกันและกัน เช่น ผู้บริหาร พนักงานเจ้าหน้าที่ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นการตีความในลักษณะต่างๆ คือ

5.1 การตีความเพื่อจัดกลุ่มข้อมูล (Grouping) คือ การจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นในวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

5.2 การวิเคราะห์ในเชิงเหตุและผลจากการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ การปฏิบัติงานและความคิดเห็นจากแนวการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อนำไปกำหนดแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

5.2.1 ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน

5.2.2 ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน

5.2.3 ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

5.2.4 ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ

5.2.5 ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน

5.2.6 ปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง